

Sygn. akt I Ns 323/12

POSTANOWIENIE

Dnia 01 marca 2016r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, I Wydział Cywilny, w składzie :

Przewodniczący: SSR Alina Gałęzowska

Protokolant: Aniela Kowalik

po rozpoznaniu na rozprawie w dnia 01 marca 2016r.

sprawy z wniosku (...) sp. z o.o. z siedzibą w S.

przy udziale (...) S.A. z siedzibą w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

p o s t a n a w i a

I. oddalić wniosek;

II. zasądzić od wnioskodawcy (...) sp. z o.o. z siedzibą w S.

na rzecz uczestnika postępowania (...) S.A. z siedzibą w K. kwotę 3257 zł. (trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

III. nakazać wnioskodawcy (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. uiścić na

rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej kwotę 3386,10 zł (trzy tysiące trzysta osiemdziesiąt sześć złotych dziesięć groszy) tytułem nieopłaconych wydatków na opinie biegłych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. z siedzibą w S. wniósł w dniu 15 sierpnia 2012 r. do Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej wniosek o ustanowienie na rzecz (...) S.A. z siedzibą w K. Oddział we W. za jednorazowym wynagrodzeniem w wysokości 36.680,00 zł. służebności przesyłu dla napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia 20 kV, obciążającej nieruchomość stanowiącą działkę nr (...) położoną we wsi S. gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą kw nr (...) będąca własnością wnioskodawcy oraz zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa prawnego. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał, że nabył w dniu 11 czerwca 2010 r. własność nieruchomości oznaczonej geodezyjnie nr (...) położonej we wsi S. gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą kw nr (...). Przez działkę (...) w części stanowiącej zarówno grunty, jak i w części zabudowanej, przebiega napowietrzna linia średniego napięcia 20 kV z transformatorem nasłupowym, podwieszana na słupach żelbetowych pojedynczych i podwójnych. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego działki przeznaczone są na tereny rolnicze. Wnioskodawca zakupił wskazane grunty wraz z posadowioną infrastrukturą elektroenergetyczną stanowiącą własność uczestnika postępowania. Wnioskodawca zwrócił się do (...) S.A. z siedzibą w K. Oddział we W. o przedstawienie propozycji uregulowania sytuacji prawnej związanej z korzystaniem przez uczestnika z nieruchomości wnioskodawcy poprzez zaproponowanie warunków ustanowienia służebności przesyłu oraz zapłaty wynagrodzenia za dotychczasowe bezumowne korzystanie z nieruchomości. Wobec braku odpowiedzi uczestnika wnioskodawca skierował kolejne pismo z prośbą o udzielenie

informacji o stanie sprawy. Pismo to również nie spotkało się z odpowiedzią. Wobec braku stanowiska uczestnika wnioskodawca przedstawił swoją propozycję w zakresie wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu i zażądał podjęcia decyzji w sprawie. W odpowiedzi na pismo uczestnik postępowania wskazał, że nie jest w stanie podjąć decyzji wobec braku wystarczających danych dotyczących nieruchomości. Uczestnik przez prawie rok nie dokonał żadnych ustaleń w sprawie i nie odpisywał na pisma wnioskodawcy, co należało traktować jako brak dobrej woli polubownego załatwienia sprawy. Wnioskodawca na swój koszt zlecił wykonanie prywatnej opinii rzeczoznawcy z zakresu wyceny nieruchomości, z której wynika, że wysokość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu to kwota 36.680,00 zł., wobec czego takiego wynagrodzenia żąda wnioskodawca za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania wniósł o oddalenie wniosku w całości i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w podwójnej wysokości oraz kwoty 17,00 zł. tytułem zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu swojego stanowiska uczestnik przyznał, że nad nieruchomością wnioskodawcy położoną w S. oznaczoną jako działka nr (...) przebiega linia średniego napięcia 20 kV o nr L-301, przy czym na powierzchni nieruchomości usytuowano siedem słupów betonowych. Linia została wybudowana w końcu 1978 r.. Jak wynika z zapisów w paszporcie linii, dnia 25 stycznia 1979 r. dokonano jej sprawdzenia technicznego, a dnia 15 marca 1979 r. przyjęto na majątek poprzednika prawnego uczestnika postępowania. Okoliczności powyższe wskazują, że od dnia 15 marca 1979 r. poprzednicy prawni, a następnie uczestnik postępowania korzystają z nieruchomości stanowiącej obecnie własność wnioskodawcy poprzez usytuowaną nad nią infrastrukturę elektroenergetyczną w sposób odpowiadający służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. Pozwala to na podniesienie przez uczestnika zarzutu zasiedzenia służebności z mocy samego prawa z dniem 15 marca 1989 r., przy czym treścią tej służebności jest prawo utrzymywania urządzeń linii elektroenergetycznych SN nr L- 301 20 kV nad nieruchomością wnioskodawcy, prawo do ich eksploatacji, napraw i konserwacji oraz prawo do całodobowego dostępu do tych urządzeń energetycznych. Uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z nieruchomości będącej obecnie własnością wnioskodawcy w zakresie odpowiadającym służebności w dobrej wierze, co wynika zarówno z domniemania, jak i braku jakichkolwiek roszczeń na przestrzeni kilkudziesięciu lat istnienia urządzeń, nawet w czasie ich modernizowania na potrzeby wnioskodawcy, dla których zaspokajania uczestniczka przebudowała słup linii L-301 dla zasilania nowo wybudowanej słupowej stacji transformatorowej. Uczestnik przyjmuje, że nieruchomość, nad którą usytuowano urządzenia energetyczne stanowiła przez cały czas własność prywatną, wobec czego podnosząc zarzut zasiedzenia przyjmuje termin 10-letni, co oznacza, że służebność w drodze zasiedzenia nabyło przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...). W dacie upływu okresu zasiedzenia nie obowiązywała już zasada jednolitego funduszu własności państwowej wobec czego nie mają znaczenia kontrowersje co do możliwości nabycia służebności przez przedsiębiorstwo państwowe. Ostatecznym beneficjentem nabytej przez zasiedzenie służebności jest uczestnik, jako następca pod tytułem ogólnym swych poprzedników jednoosobowej spółki Skarbu Państwa Zakład (...) S.A., a wcześniej przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) (art. 492 i 494 k.s.h. oraz art. 5 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa DzU Nr 19 poz.69). Z ostrożności na wypadek, gdyby okazało się, że nieruchomość wnioskodawcy do dnia 1 października 1990 r. stanowiła własność państwową, uczestnik podnosi zarzut zasiedzenia służebności przesyłu z dniem 1 lutego 2009 r. Nowelizacja kodeksu cywilnego z 1990 r. powoduje, że 20-letni okres zasiedzenia służebności należy obliczać od dnia 1 października 1990 r. z jednoczesnym skróceniem terminu zasiedzenia o czas pomiędzy tym dniem a dniem 1 lutego 1989 r., przez co termin zasiedzenia wypad na dzień 1 lutego 2009 r. Z ostrożności uczestnik zakwestionował również wysokość żadanego przez wnioskodawcę wynagrodzenia i zasady jego wyliczenia. Wynagrodzenie zdaniem uczestnika może dotyczyć wyłącznie powierzchni zajętej rzeczywiście przez urządzenia usytuowane na nieruchomości. Wyliczanie wynagrodzenia na podstawie powierzchni stref ochronnych czy obszarów ograniczonego użytkowania pozbawione jest podstaw. Żadnego uzasadnienia nie ma też stosowanie współczynnika korekcyjnego w wysokości 0,3 -0,35 określającego współkorzystanie z nieruchomości w sytuacji, gdy prowadzone przez uczestnika czynności eksploatacyjne sprowadzają się do oględzin linii raz na pięć lat, przy czym zabieg ten nie zawsze wiąże się z koniecznością wejścia na teren nieruchomości.

W piśmie z dnia 5 listopada 2012 r. wnioskodawca odnosząc się do zarzutu zasiedzenia wskazał, że jest on niezasadny. Podniósł, że w czasie kiedy powstała linia energetyczna zarówno linia energetyczna, jak i nieruchomości gruntowa, na której linia powstała były własnością Skarbu Państwa. Przed dniem 1 października 1990 r. wyłączone było zasiedzenie nieruchomości państwowych, zatem bieg zasiedzenia tych nieruchomości mógłby się ewentualnie rozpocząć dopiero po tej dacie przy założeniu, że w tym czasie właściciel urządzeń nie byłby już właścicielem nieruchomości obciążonej. Termin 10 letni, na jaki powołuje się uczestnik postępowania w odpowiedzi na wniosek, nie może mieć zastosowania. Nie mogło zatem dojść do zasiedzenia służebności z dniem 15 marca 1989 r. z tego względu, że właścicielem linii energetycznej i nieruchomości był Skarb Państwa oraz do 1 października 1990 r. zasiedzenie nieruchomości państwowej było niemożliwe. Przed dniem 30 maja 2008 r. nie było uregulowanej służebności przesyłu, a zatem nie sposób okresu sprzed tej daty doliczyć do okresu posiadania samoistnego. Nadto wnioskodawca zarzucił, że przed dniem 1 lutego 1989 r. kiedy to doszło do uchylecia art. 128 k.c. nie można w przypadku gruntów należących do Skarbu Państwa mówić o posiadaniu służebności, albowiem do tej daty była to jednolita własność Skarbu Państwa. Poprzednikiem uczestnika było przedsiębiorstwo, które sprawowało zarząd mieniem państwowym. W takim przypadku nie mamy do czynienia z posiadaniem samoistnym a jedynie dzierżeniem, co oznacza, że do dnia 1 lutego 1989 r. kiedy to uchylono zasadę jednolitej własności państwowej, korzystanie przez poprzednika prawnego następowało w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Przedsiębiorstwa państwowe wykonywały jedynie zarząd mieniem państwowym. Do dnia 31 stycznia 1989 r. gdy obowiązywały powyższe zasady i gdy zarówno właścicielem nieruchomości obciążonej, jak i posiadaczem służebności gruntowej oraz właścicielem nieruchomości władnącej był Skarb Państwa, nie mogło w ogóle dojść do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. Okres posiadania służebności prowadzący do zasiedzenia mógłby rozpocząć bieg od dnia 1 października 1990 r. wskutek skreślenia z tym dniem art. 177 k.c. Do rozdziału właściciela nieruchomości i właściciela linii doszło z chwilą przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w dniu 5 lutego 1993 r. Od tego momentu uczestnik mógłby być uznany za posiadacza służebności w złej wierze. Nawet gdyby uznać, że do czasu posiadania można doliczyć okres od 2 lutego 1989 r. to i tak nie upłynąłby 30-letni okres potrzebny dla stwierdzenia zasiedzenia służebności. W ocenie wnioskodawcy nie można przyjąć dobrej wiary po stronie uczestnika postępowania skoro zdawał on sobie sprawę, że nie nabył własności prawa odpowiadającego treści służebności przesyłu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość gruntowa zabudowana położona w miejscowości S. gmina K. oznaczona geodezyjnie jako działki nr (...) o łącznej pow. 98,6527 ha, dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą kw nr (...) została nabyta przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. od Agencji Nieruchomości Rolnych na mocy umowy sprzedaży z dnia 11 czerwca 2010 r. sporządzonej przez notariusza I. K. w Kancelarii Notarialnej we W. Rep A nr 3321/2010. Nieruchomość ta od czasów powojennych stanowiła własność Skarbu Państwa.

Dowody: umowa sprzedaży z dnia 11 czerwca 2010 r. Rep A nr 3321/2010 w aktach Kw WRS1/00043190/8

odpis księgi wieczystej Kw (...) k. 8-15

akta księgi wieczystej Kw nr (...)

Działka nr (...) o pow. 70,46 ha stanowi grunt rolny w części zabudowany budynkami gospodarczymi. Teren działki w ewidencji gruntów jest sklasyfikowany jako grunty rolne w klasie od (...) do RIVb, pastwiska trwałe, grunty leśne, nieużytki oraz tereny rolne zabudowane. Użytki rolne zabudowane stanowią 10,69 ha, grunty zadrzewione i zakrzewione, w tym park wpisany do rejestru zabytków stanowią 4,57 ha, grunty pod zbiornikiem wodnym w granicach parku zajmują pow. 0,16 ha. Pozostałą powierzchnię działki zajmują grunty użytkowane rolniczo.

Dowód: wypis i wyrys z rejestru gruntów k. 16-20

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Gminy K. uchwalonym Uchwałą Rady Miejskiej w Katach (...) nr XXXII 264/96 z dnia 16 grudnia 1996 r. działka nr (...) położona w S. gmina K. położona jest na

terenach upraw rolnych, terenach o przewadze trwałych użytków zielonych, terenach lasów, parków, boiska, zespołu urządzonej zieleni rekreacyjnej istniejącego i projektowanego ośrodka obsługi produkcji rolnej.

Dowody: wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu sadków dla działki nr (...) gmina K. k. 21-25

Przez teren działki nr (...) przebiega odcinek linii napowietrznej średniego napięcia 20 kV o nr L-301 K.- S.. Na działce nr (...) znajduje się siedem słupów w tym dwa pojedyncze nr 53 i 54 oraz pięć podwójnych nr 52, 55, 56, 57, 58. Słupy 53 i 54 to słupy przelotowe. Słupy 56, 57 są słupami narożnymi. Słup 52 to słup odporowy. Słupy 55 i 58 to słupy rozgałęźne. Ze słupa nr 55 wykonano odgałęzienie linii 20 kV, a ze słupa 58 zasilono napowietrzną stację słupową 20/04 kV o numerze ruchowym R - (...). Linia L-301 wykonana jest przewodami gołymi FL6-70 mm², które podwieszane są na żerdziach betonowych wirowanych. Przewody zawieszane na linii L- 301 mają rozpiętość przewodów skrajnych 3,6 m, a odgałęzienie ze słupa 55 ma rozpiętość przewodów skrajnych 2,8 m.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki R. G. k. 307-338

Linia L-301 została wybudowana w końcu 1978 r. Dnia 25 stycznia 1979 r. dokonano jej sprawdzenia technicznego, a dnia 15 marca 1979 r. przyjęto na majątek poprzednika prawnego uczestnika postępowania. Linia L-301 biegnie z (...) w K., a kończy się w S. na stacji transformatorowej (...). (...) transformatorowa (...) jest to stacja wieżowa przedwojenna uruchomiona wraz z liniami średniego napięcia w ramach powszechnej elektryfikacji. Pierwotna linia przedwojenna wychodziła K. w kierunku K., G.. Od linii za miejscowością S. było odgałęzienie w kierunku miejscowości S.. W takim układzie linia funkcjonowała do 1971 r. W 1971 r. został uruchomiony nowy (...)199. Po powstaniu nowego (...) stare linie były stopniowo odłączane i prowadzone nowe odcinki od (...) do linii istniejących uruchomionych po wojnie. Linia L-301 jest całkowicie nowym odcinkiem wybudowanym w końcu 1978 r. w kierunku S.. Jak odpięto nową linię od (...) do stacji (...), wymieniono izolację i przełączono ją pod napięcie 20 kV. Stan, który jest obecnie to stan po modernizacji z 1994 r. w czasie, której wymieniono drewniane i żeliwne słupy na okrągłe betonowe. Dnia 4 lutego 2005 r. dokonano ponadto odbioru technicznego przebudowanego słupa linii SN nr 57 L-301 20 kv w celu zasilania nowo powstałej słupowej stacji transformatorowej R- (...) S. usytuowanej na działce nr (...) i działce nr (...). Dla linii L- 301 prowadzony jest paszport ogólny, gdzie odnotowywane są wszelkie zabiegi eksploatacyjne związane z normalnym jej utrzymywaniem, konserwacją i naprawami, m.in., przeprowadzano przeglądy techniczne linii i ich obchody, oraz bieżące remonty i wycinki gałęzi, naprawiano ich uszkodzenia.

Dowody: paszport ogólny linii elektroenergetycznej nr L-301 k. 114-119

protokół odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót inwestycyjnych i po kapitalnym remoncie nr (...) k. 120

Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) powstał na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 01 czerwca 1945 r., i wchodził w skład wielozakładowego przedsiębiorstwa państwowego Zjednoczenia (...). Z chwilą likwidacji tego Zjednoczenia, Zakład (...) wszedł od 01 lipca 1976 r. w skład Zakładów (...), z którego został wyodrębniony zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989 r. Zakład (...) jako przedsiębiorstwo państwowe istniał do momentu przekształcenia go w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na podstawie zarządzenia nr 192/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z 09 lipca 1993 r. w oparciu o ustawę z dnia 05 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa. Z dniem 29 lipca 1993 r. Zakład (...) SA został wpisany do rejestru handlowego wskutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) z dniem 12 lipca 1993 r. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Jednocześnie z rejestru handlowego wykreślone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). Następnie wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 k.s.h Zakład (...) SA został przejęty z dniem 30 kwietnia 2004 r. przez Zakład (...) SA, który zmienił nazwę na (...) SA. Nazwa podmiotu została zmieniona na (...) SA, a następnie na (...) SA. Obecnie z dniem 1 września 2011 r. wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 k.s.h. (...) SA z dniem 31 maja 2011 r. poprzez przejęcie (...) SA w K. i zmiany nazwy, nazwa uczestnika brzmi (...) SA w K..

Dowody: odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców (...) S.A. z siedzibą w K. k. 109-114

odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 29.07.1993 r. sygn.. akt Ns rej (...) k. 121

odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z 17.06.2004 r. k. 122-124

odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z 20.03.2008 r.,k. 125

odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z 31.12.2008r., k.126-128

odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z 16.01.2009r.k. 130

odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z 01.09.2011 r. k.131-136

akt przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną z dnia 12 lipca 1993 r. k. 138-142

Wnioskodawca zwrócił się do (...) S.A. z siedzibą w K. Oddział we W. o przedstawienie propozycji uregulowania sytuacji prawnej związanej z korzystaniem przez uczestnika z nieruchomości wnioskodawcy poprzez zaproponowanie warunków ustanowienia służebności przesyłu oraz zapłaty wynagrodzenia za dotychczasowe bezumowne korzystanie z nieruchomości. Wobec braku odpowiedzi uczestnika wnioskodawca skierował kolejne pismo z prośbą o udzielenie informacji o stanie sprawy. Pismo to również nie spotkało się z odpowiedzią. Wobec braku stanowiska uczestnika wnioskodawca przedstawił swoją propozycję w zakresie wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu i zażądał podjęcia decyzji w sprawie. W odpowiedzi na pismo uczestnik postępowania wskazał, że nie jest w stanie podjąć decyzji wobec braku wystarczających danych dotyczących nieruchomości.

Dowody: pismo wnioskodawcy z dnia 8 września 2011 r. k. 26-27

pismo wnioskodawcy z dnia 1 grudnia 2011 r. k28

pismo wnioskodawcy z dnia 5 czerwca 2012 r. k. 29

pismo uczestnika postępowania z dnia 28 czerwca 2012 r. k. 30-31

pismo wnioskodawcy z dnia 5 lipca 2012 r. k. 32

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów urzędowych oraz prywatnych. Dokumenty urzędowe stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo poświadczane. Dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoba, która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się również na zeznaniach świadka R. K. albowiem korespondują z resztą zebranego w sprawie materiału dowodowego. Dokonując oceny opinii biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki R. G., Sąd uznał dowód ten za wiarygodny, uwzględniając właściwe dla jej oceny kryteria zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków. Opinia biegłego zawierała uzasadnienie ostatecznych wniosków, sformułowane w sposób przystępny i zrozumiały dla osób nieposiadających wiadomości specjalnych, zaś rozumowanie biegłego i logika poprawności wyciągniętych przez niego wniosków nie budziła zastrzeżeń. Zaznaczyć należy, że ocena opinii biegłego dotyczy tych aspektów na podstawie, których Sąd poczynił ustalenia faktyczne. Oceny tej nie można wyrazić w stosunku do opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki M. S. albowiem jest ona niepełna, niejasna, a w szczególności nierzetelna, sporządzona bez przeprowadzenia oględzin infrastruktury elektroenergetycznej.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Przechodząc do wskazania podstawy prawnej rozstrzygnięcia, należy stwierdzić, że zgodnie z art. 305¹ k.c. nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania m.in. energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie z art. 305² § 2 k.c. jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Roszczenie o wynagrodzenie w zamian za ustanowienie służebności przesyłu nie powstanie jednak w sytuacji, gdy przedsiębiorca – właściciel urządzeń przesyłowych dysponuje odpowiednim uprawnieniem do utrzymania i korzystania z tych urządzeń, skutecznym wobec właściciela tej nieruchomości. Z ustalonego stanu faktycznego wynika zaś, że uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali ze wskazanej we wniosku nieruchomości w zakresie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, a następnie służebności przesyłu i nabyli ją przez zasiedzenie na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. z dniem 1 lutego 2009 r., co czyni wniosek bezzasadnym.

Przed wejściem w życie przepisów kodeksu cywilnego o służebności przesyłu (art. 305¹ - 305⁴ k.c) przepisy kodeksu cywilnego nie przewidywały tego rodzaju służebności. O ile w literaturze zaistniał spór, co do możliwości nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie, to w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmowano możliwość ustanowienia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu oraz możliwość nabycia jej w drodze zasiedzenia (vide postanowienie z dnia 3 czerwca 1965 r. III CO 34/65 OSNCP 1966 nr 7-8 poz 109 i uchwała z dnia 30 sierpnia 1991 r. III CZP 73/91 OSNCP 1992 nr 4 poz 53, uchwała z dnia 7 października 2008 r. III CZP 89/08 niepubl., wyrok z 12 grudnia 2008 r. II CSK 389/08, postanowienie z dnia 8 września 2006 r. II CSK 112/06 Mon. Praw. 2006 r. nr 19 s. (...), wyrok z dnia 31 maja 2006 r. IV CSK 149/05 niepubl., uchwała z dnia 17 stycznia 2003 r. (...) OSNC 2003 nr 11 poz.142)

Zgodnie z art. 292 zd. 1 k.c służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. W zakresie przesłanek zasiedzenia i terminów norma powyższa nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie.

Rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności wymagało zatem czy uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z trwałego i widocznego urządzenia. Z opinii biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki R. G. oraz zeznań świadka R. K. wynika, że przez teren działki nr (...) przebiega odcinek linii napowietrznej średniego napięcia 20 kV o nr L-301 K.-S.. Na działce nr (...) znajduje się siedem słupów w tym dwa pojedyncze nr 53 i 54 oraz pięć podwójnych nr 52, 55, 56, 57, 58. Słupy 53 i 54 to słupy przelotowe. Słupy 56, 57 są słupami narożnymi. Słup 52 to słup odporowy. Słupy 55 i 58 to słupy rozgałęźne. Ze słupa nr 55 wykonano odgałęzienie linii 20 kV, a ze słupa 58 zasilono napowietrzną stację słupową 20/04 kV o numerze ruchowym R - (...). Linia L-301 wykonana jest przewodami gołymi FL6-70 mm², które podwieszono na żerdziach betonowych wirowanych. Przewody zawieszono na linii L- 301 mają rozpiętość przewodów skrajnych 3,6 m, a odgałęzienie ze słupa 55 ma rozpiętość przewodów skrajnych 2,8 m. W ocenie Sądu okoliczność ta pozwala przyjąć, że w/w infrastruktura elektroenergetyczna ma charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 k.c. Oceny tej nie zmienia fakt, że niektóre elementy tej infrastruktury podlegają w toku ich eksploatacji wymianie na skutek zużycia lub awarii, a także modernizacji.

Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie w przeszłości z tych urządzeń przez uczestnika i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z tych linii w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu ww. instalacji na nieruchomości, ich eksploatacji, napraw i konserwacji, nieograniczonego czasowo do nich dostępu.

Sąd w niniejszej sprawie podziela ugruntowany już pogląd Sądu Najwyższego, który wielokrotnie wypowiedział się za możliwością ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w innym postępowaniu aniżeli w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia, jak i o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu

na rzecz przedsiębiorstwa, w szczególności również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, co nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r. (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 03 lutego 2010 r., II CSK 444/09, wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2008 r., sygn.. akt II CSK 389/08 Lex nr 484715, postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lipca 2008r., III CSK 73/08, Lex nr 461735, uchwała Sądu Najwyższego z 07 października 2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie Sądu Najwyższego z 04 października 2006 r., II CSK 119/06 M. Prawniczy 2006 r., nr 21 poz.1128, wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2005 r., II CK 489/04, LEX nr 301735, postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lipca 2008 r. III CSK 73/08). W szczególności należy zauważyć, że zarzut zasiedzenia zgłoszony przez uczestnika mógł być uwzględniony przez Sąd rozpoznający niniejszą sprawę bez konieczności dysponowania uprzednim postanowieniem sądu stwierdzającym takie zasiedzenie. Zasiedzenie służebności następuje bowiem z mocy samego prawa (analogicznie do uregulowania z art.172 k.c.) i do jego stwierdzenia nie jest potrzebne orzeczenie sądu o charakterze konstytutywnym czy prejudycjalnym. Zarzut zasiedzenia może być skutecznie podniesiony w innym postępowaniu, w którym kwestia zasiedzenia ma decydujące znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2005 r., II CK 489/04). Właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia takie jak słupy i linie energetyczne wykorzystywane przez firmy przesyłowe, muszą się liczyć z możliwością ustanowienia służebności gruntowej na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (wyrok Sądu Najwyższego z 08 września 2006, II CSK 112/06). W wyroku z 31 maja 2006 r. Sąd Najwyższy wskazał, że nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie jest dopuszczalne nawet wówczas, gdy nie jest ona konieczna, a jedynie usprawnia prowadzenie przedsiębiorstwa (wyrok Sądu Najwyższego z 31 maja 2006 r., IV CSK 149/05). Kwestię zaś użyteczności nieruchomości władnącej, o której stanowi art. 285 § 2 k.c., należy rozpatrywać w odniesieniu do każdej nieruchomości indywidualnie. Sąd Najwyższy wyjaśnił w uchwale z 17 stycznia 2003 r., III CZP 79/02, że przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej napowietrznymi liniami energetycznymi, stanowiącymi własność przedsiębiorstwa przesyłowego, następuje przy wykorzystaniu określonego zespołu składników, obejmującego zarówno nieruchomości, jak i ruchomości. Napowietrzna linia elektryczna (łącznie z przewodami i wspornikami - słupami) stanowi - pod względem funkcjonalnym - jedną całość, można zatem przyjąć, że jest to złożona rzecz, której zasięg i granice wyznacza infrastruktura w postaci stacji energetycznych (rozdzielczych lub transformatorowo-rozdzielczych). Linia kwalifikowana - zgodnie z art. 49 k.c. - do ruchomości stanowi istotny element sieci umożliwiających przesyłanie energii. (...) Nie można nie dostrzec istniejącego związku technicznego i gospodarczego między liniami przesyłowymi a stacjami energetycznymi. Linie te mogą pozostawać w związku z różnymi nieruchomościami należącymi do tego samego przedsiębiorstwa; mogą być zakwalifikowane jako przynależności nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną w wypadku połączenia ich z jedną nieruchomością. W takim wypadku są niezbędne do korzystania z nieruchomości zgodnie ze społeczno-gospodarczym jej przeznaczeniem, ustanowienie zatem służebności zwiększa użyteczność nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną, z którą połączona jest linia energetyczna obejmująca przedmiotowe słupy. Nie można zatem zasadnie zaprzeczyć istnieniu związku fizycznego lub funkcjonalnego pomiędzy nieruchomością a słupami; ma on z natury charakter trwały. Różnorodność możliwych rozwiązań i sytuacji, co do fizycznego lub funkcjonalnego o charakterze trwałym powiązania poszczególnych składników przedsiębiorstwa energetycznego, nie pozwala ograniczyć funkcjonowania tego przedsiębiorstwa do jednej nieruchomości czy ześrodkowania jego działalności do zabudowanej nieruchomości. Sąd w niniejszej sprawie podziela też pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 05 czerwca 2009 r. I CSK 392/08, Lex nr 578032), iż w odniesieniu do służebności gruntowej przesyłu, wykładnia art. 285 § 2 k.c. musi uwzględniać charakter tej służebności i jej przeznaczenie społeczno - gospodarcze oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ta ma służyć. Przesłanka art. 285 § 2 k.c. może być spełniona także wówczas, gdy służebność przesyłu ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając jednocześnie użyteczność należącej do niego nieruchomości. Powszechnie wiadomo, że w skład przedsiębiorstwa mogą wchodzić także nieruchomości, a funkcjonowanie przedsiębiorstwa energetycznego bez takich nieruchomości jest trudne do wyobrażenia. Ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa może stanowić jednocześnie zwiększenie użyteczności nieruchomości należącej do tego przedsiębiorstwa. Należy jednak wskazać, że zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie wiąże się z nieruchomością władnącą, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo-funkcjonalnym (tak m.in.: uchwała Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2003 r., III CZP 79/2003, postanowienie z 08 września 2006 r., II CSK 112/06, postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2008

I CSK 171/08, uchwała Sądu Najwyższego z 07 października 2008 r. III CZP 89/08, wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2008 r. I CSK 389/08, postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lutego 2010 r. I CSK 181/09).

W ocenie Sądu również pozostałe przesłanki nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu zostały spełnione. Zgodnie bowiem z art. 292 zd. 2 k.c. przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej. (...) stosowanie tych przepisów oznacza, że nie ma zastosowania do zasiedzenia służebności gruntowej wymóg samoistnego posiadania nieruchomości obciążanej (tak m.in. wyżej cytowane postanowienie Sądu Najwyższego z 05 czerwca 2009 r. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lutego 2010 r., I CSK 181/09, LEX nr 564748). Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy bowiem utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne.

W tym miejscu należy rozstrzygnąć czy i ewentualnie, od kiedy utrzymywanie przez uczestnika linii elektroenergetycznych na w/w nieruchomości kwalifikować należy jako posiadanie prowadzące do nabycia z upływem czasu przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu. Zgodzić się należy z niekwestionowanym poglądem (wyrażonym w judykaturze, tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 9 grudnia 2009 r. IV CSK 291/09, M. Prawn. 2010/2/68), że okres do 31 stycznia 1989 r. nie może być wliczany w niniejszej sprawie do okresu zasiedzenia przez przedsiębiorstwo państwowe, jakim był Zakład (...) – poprzednik uczestnika, gdyż do tego czasu obowiązywała zasada tzw. jednolitej własności państwowej (art. 128 Kc), a zatem i posiadanie było wykonywane na rzecz Skarbu Państwa, a skoro w tym czasie właścicielem nieruchomości obciążonej, jak i podmiotem, na rzecz którego wykonywane było posiadanie w/w linii był Skarb Państwa, nie można przyjąć by w tym czasie służebność taka mogła być wykonywana na rzecz Zakładu (...), a przeciwko Skarbowi Państwa. Gdy zarówno właścicielem nieruchomości obciążonej, jak i posiadaczem służebności gruntowej oraz właścicielem nieruchomości władnącej był Skarb Państwa, nie mogło w ogóle dojść do zasiedzenia służebności przesyłu, gdyż właściciel nie może nabyć przez zasiedzenie służebności gruntowej na nieruchomości stanowiącej jego własność (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 04 lipca 2014 r. II CSK 551/13). Z dniem jednak uchylecia art. 128 k.c. tj. zniesienia w/w zasady, od dnia 1 lutego 1989 r. służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu była wykonywana przez Zakład (...) (będący przedsiębiorstwem państwowym, a więc posiadający osobowość i zdolność prawną) przeciwko Skarbowi Państwa (z tym że nastąpienie w tym czasie skutku jej nabycia przez zasiedzenia było niedopuszczalne ze względu na obowiązujący wówczas art. 177 Kc wyłączający stosowanie przepisów o nabyciu własności przez zasiedzenie, jeżeli nieruchomość jest przedmiotem własności państwowej).

Do nabycia przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu znajdują odpowiednie zastosowanie m.in. przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 k.c., tak również postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lutego 2010 r., sygn. akt I CSK 181/09) oraz, generalnie, możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 Kc). Oznacza to, że przesłanką zasiedzenia służebności gruntowej oprócz posiadania służebności będzie upływ oznaczonego w ustawie czasu, w zależności od tego czy posiadacz służebności był w dobrej (obecnie 20 lat) czy w złej (obecnie 30 lat) wierze (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 31 stycznia 1967 r., III CR 270/66, OSNCP 1967, nr 9 poz. 160) oraz w zależności pod rządami, jakich przepisów prawa cywilnego zasiedzenie nastąpiło. Należy bowiem pamiętać, że do dnia 01 października 1990 r. Kodeks cywilny w art. 172 przewidywał krótsze niż obecnie terminy zasiedzenia wynoszące odpowiednio 10 lat – w przypadku uzyskania posiadania w dobrej wierze i 20 lat – w przypadku uzyskania posiadania w złej wierze. Przepis art. 172 k.c. w poprzednim brzmieniu ma niewątpliwie zastosowanie tylko do zasiedzenia, które nastąpiło jeszcze pod rządami tego przepisu. Zgodnie bowiem zaś z art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. noweli lipcowej) do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tejże ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Przepis art. 172 k.c. w nowym brzmieniu ma zatem zastosowanie do zasiedzenia, które nie nastąpiło do czasu wejścia w życie znowelizowanego przepisu.

W ocenie Sądu należy przyjąć, że poprzednik prawny uczestnika – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) - wszedł w posiadanie służebności w dobrej wierze. Przyjmuje się, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo, a w złej wierze jest ten, który wie albo powinien wiedzieć, że prawo nie przysługuje jemu, lecz innej osobie (tak postanowienie SN z 19 lipca 2000 r. sygn. akt II CKN 282/00, LEX nr 52565). W orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 05 grudnia 2007 r., sygn. akt I CSK 300/07, LEX 339709, z 17 grudnia 2010 r. III CSK 57/10, Lex nr 852661) dominuje też pogląd, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą. Późniejsza zmiana posiadania w złej wierze na posiadanie w dobrej wierze (i odwrotnie) nie ma wpływu na długość okresu potrzebnego do nabycia danego prawa przez zasiedzenie. Nie można zatem podzielić poglądu wnioskodawcy, że przymiot dobrej wiary musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń przesyłowych, także wtedy gdy zmienił się właściciel nieruchomości, na których znajdują się urządzenia przesyłowe.

Należy też zauważyć, że zgodnie z art. 7 Kc jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25 lutego 2009 r. (II CSK 501/08, Lex 528129) domniemanie dobrej wiary, przewidziane art. 7 k.c., nakazuje organowi stosującemu prawo uznanie tego faktu za udowodniony, do czasu wykazania przez podmiot, który z przypisania innemu złej wiary wywodzi skutki prawne, że posiadanie nie miało cech zezwalających na przyjęcie, że działał w dobrej wierze. Ponadto w orzecznictwie sądowym (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 września 2010 r. III CZP 319/09) wyrażony został zasługujący na pełną aprobatę pogląd, że posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości przez przedsiębiorstwo energetyczne, może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia, na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli.

Z ustaleń w niniejszej sprawie wynika, że poprzednik prawny uczestnika – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) uzyskując w dniu 1 lutego 1989 r. posiadanie służebności gruntowej na nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa działał w dobrej wierze kierując się obowiązującą do 05 grudnia 1997 r. ustawą z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, która w art. 4 ust. 1 przewidywała, że we wsiach i osiedlach objętych elektryfikacją osobom upoważnionym przez właściwe przedsiębiorstwa elektryfikacji służy prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń, jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, a m.in. właściciel posesji jest zobowiązany umożliwić wstęp i wykonanie tych czynności. Nawet czasowy charakter tego ograniczenia nie zmienia faktu, że te uregulowania ustawowe mogły zasadnie powodować u poprzednika prawnego uczestnika przekonanie, że przysługuje mu uprawnienie do korzystania z nieruchomości w zakresie odpowiadającym obecnie służebności przesyłu. Zgodzić się należy również ze stwierdzeniem, że do wykonywania służebności nie były wymagane żadne szczególne akty administracyjne i w przyjętej przez lata praktyce nie przywiązywano wagi do wypełniania obowiązków o charakterze formalnym. Za wystarczające można zatem uznać faktyczne wykonywanie uprawnień wynikających z zastosowania w szczególności art. 1 ust 1 oraz 4 ust. 1 i 2 ustawy dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (DzU Nr 28 poz. 256 ze zm) stanowiących o prawie osób reprezentujących przedsiębiorstwo energetyczne do wstępu, a właścicieli do umożliwienia tego wstępu i wykonywania czynności na posesjach i w budynkach, dokonywania oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń, jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja stosowanie do zarządzenia organu administracyjnego.(postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2010 r. III CSK 319/09).

W ocenie Sądu wnioskodawca nie sprostął ciężarowi obalenia ustawowego domniemania dobrej wiary uczestnika w momencie wejścia w posiadanie nieruchomości, ograniczając się do prostego zaprzeczenia tej okoliczności. Zgodzić należy się ze stanowiskiem uczestnika postępowania, że skoro wnioskodawca przeczy, że służebność przesyłu została przez poprzednika prawnego uczestnika objęta we władanie w dobrej wierze, to zgodnie z art 6 k.c. winien tę okoliczność udowodnić. Jeżeli dobra lub zła wiara posiadacza w chwili uzyskania posiadania wywiera wpływ na długość okresu posiadania nieruchomości niezbędnego do jej zasiedzenia i na tym polega uzależnienie od niej skutków prawnych w art 172 k.c. to przesłankę domniemania stanowi uzyskanie posiadania nieruchomości. Tę przesłankę

powinien wskazać przedsiębiorca energetyczny zgodnie z ogólnymi regułami ciężaru dowodzenia, a w przypadku gdy tego dokona wniosek domniemania stanowi już normatywną konsekwencję domniemania. Domniemanie może zostać obalone, jednak w tym wypadku ciężar wykazania, że fakt domniemany jest błędny, ciąży na tym kto temu faktowi przeczy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2008 r. I CSK 225/08).

W ocenie Sądu okres posiadania służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, a następnie służebności przesyłu przez uczestnika i jego poprzedników w zakresie niezbędnym do jej nabycia przez zasiedzenie już upłynął ze skutkiem w postaci zasiedzenia tej służebności z mocy samego prawa, gdyż w ocenie Sądu nabycie służebności przesyłu przez zasiedzenie nastąpiło z dniem 1 lutego 2009 r.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego linia L-301 została wybudowana w końcu 1978 r. Dnia 25 stycznia 1979 r. dokonano jej sprawdzenia technicznego, a dnia 15 marca 197 r. przyjęto na majątek poprzednika prawnego uczestnika postępowania, o czym świadczy protokół sprawdzenia urządzeń zgłoszonych do przyłączenia, jak i zapisy w paszporcie linii. Nieruchomość gruntowa zabudowana położona w miejscowości S. gmina K. oznaczona geodezyjnie jako działka nr (...) o łącznej pow. 98,6527 ha, dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą kw nr (...) stanowiła w tym czasie własność Skarbu Państwa. Od dnia 1 października 1990 r. biegł zatem termin zasiedzenia tej służebności na rzecz początkowo poprzedników prawnych uczestnika Zakładu (...), a później na rzecz kolejnych następców i wreszcie samego uczestnika przez wymagany ustawowo okres. W niniejszej sprawie wymagany był ustawowo 20-letni okres zasiedzenia, określony w art. 172 § 1 k.c. w brzmieniu nadanym przez ustawę z 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. nowelę lipcową). Okres 20-letni do nabycia w/ w służebności przez zasiedzenie upłynąłby zatem 1 października 2010 r., gdyby nie możliwość doliczenia do niego okresu pomiędzy zniesieniem zasady jednolitej własności państwowej do dnia utraty przez nieruchomość należącą obecnie do wnioskodawcy charakteru nieruchomości państwowej tj. okresu od 1 lutego 1989 r. do 1 października 1990 r. Zgodnie bowiem z art. 10 w/w noweli lipcowej, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy istniał stan, który według przepisów dotychczasowych wyłączał zasiedzenie nieruchomości (a zgodnie z uchylonym z dniem 1 października 1990 r. przepisem art. 177 k.c. przepisów o nabyciu własności przez zasiedzenie nie stosowało się, jeżeli nieruchomość jest przedmiotem własności państwowej), a według przepisów obowiązujących po wejściu w życie tej ustawy prowadzi do zasiedzenia, zasiedzenie biegnie od dnia wejścia jej w życie; jednakże termin ten ulega skróceniu o czas, w którym powyższy stan istniał przed wejściem w życie ustawy, lecz nie więcej niż o połowę. Skróceniu zgodnie z art.10 noweli lipcowej podlega ustawowy termin zasiedzenia, a nie czas posiadania w okresie, kiedy możliwości zasiedzenia nieruchomości będącej przedmiotem własności państwowej była wyłączona (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 r. VCSK 532/07).

Kwestia możliwości biegu okresu zasiedzenia od dnia 1 lutego 1989 r. w sytuacji, gdy nieruchomość była do dnia 1 października 1990 r. własnością Skarbu Państwa została również dopuszczona zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Z dniem 1 lutego 1989 r. przedsiębiorstwo państwowe mogło zasiedzieć służebność należącą do Skarbu Państwa, w którego imieniu wykonywało do dnia 31 stycznia 1989 r. władztwo nad mieniem. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., II CZP 93/11, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 r. IV CSK 291/09, postanowienie z dni 5 czerwca 2009 r. I CSK 495/08, postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 20 lipca 2011 r. II Ca 121/11, postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 18 listopada 2011 r. sygn. akt II Ca 643/11).

W ocenie Sądu uczestnik wykazał za pomocą przedłożonych przez siebie dokumentów swoje następstwo prawne po przedsiębiorstwie państwowym Zakład (...), a następnie po kolejnych następcach tego przedsiębiorstwa – Zakładzie (...) SA i kolejnych następcach. W przypadku tego pierwszego następcy następstwo prawne wynika z art. 5 ustawy z dnia 05 luty 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, a w przypadku kolejnych następców następstwo prawne wynika z art. 492 § 1 pkt 1 Ksh i z art. 494 § 1 Ksh. Następstwo to za każdym razem miało charakter sukcesji uniwersalnej, a więc wiązało się z przeniesieniem ogółu praw (art. 552 Kc, do których należy zaliczyć również posiadanie służebności, art. 551 Kc) i obowiązków z poprzednika prawnego na następcę. Dlatego niezasadne byłoby też wymaganie, by dla wykazania przeniesienia posiadania tej służebności na uczestnika z jego poprzedników prawnych konieczne byłoby wskazanie

tej służebności w wykazie przejmowanego majątku przez kolejnych poprzedników uczestnika i wreszcie przez samego uczestnika. Zatem należy przyjąć, że uczestnikowi jako kolejnemu następcy prawnemu przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) pod tytułem ogólnym przysługuje w chwili obecnej służebność, która ze względu na datę upływu terminu jej nabycia przez zasiedzenia (tj. po wejściu w życie ustawy z 30 maja 2008 r. wprowadzającej instytucję służebności przesyłu), należy uznać za służebność przesyłu odnośnie w/w linii elektroenergetycznych (uchwała Sądu Najwyższego z 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, opubl. Biul.SN 2013/5/5).

Przed wydaniem postanowienia o ustanowieniu służebności przesyłu sąd powinien przeprowadzić dowód z oględzin nieruchomości, chyba że okoliczności istotne dla wytyczenia służebności przesyłu są niesporne i niewątpliwe, albo że przeprowadzenie dowodu z innych przyczyn nie jest potrzebne (art. 626 § 2 i 3 k.p.c.). W ocenie Sądu przeprowadzenie tego dowodu w niniejszej sprawie było zbędne. Powodem oddalenia wniosków dowodowych o dopuszczenie dowodu z prywatnych opinii E. G. oraz M. S. była niedopuszczalność dowodzenia okoliczności faktycznych za pomocą tych dokumentów, które mogły co najwyżej stanowić dowód tego, że osoba która podpisała się na dokumencie, złożyła zawarte w nim oświadczenie. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że prywatne opinie stanowią relację z przesądowych i sądowych czynności. (por. Wyrok SA w Katowicach z dnia 22.03.2013 r., V ACa 830/12).

Przyczyną oddalenia wniosku uczestnika postępowania o wyłączenie biegłego sądowego R. G. była okoliczność, że wniosek ten był spóźniony (art. 281 k.p.c).

O kosztach postępowania, Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 Kpc, nakładając na wnioskodawcę obowiązek zwrotu kosztów uczestnika z uwagi na okoliczność, że interesy wnioskodawcy i uczestnika były ze sobą sprzeczne. Na kwotę zasądzonych kosztów postępowania składa się opłata za czynności jednego radcy prawnego reprezentującego uczestnika w kwocie 240 zł (§ 8 pkt 3 Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu), oraz kwota 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa udzielonego przez uczestnika i kwota 3000 zł zaliczki na wydatki. Nadto na powyższej podstawie oraz na podstawie art. 83 ust.2 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd orzekł o obowiązku zwrotu przez wnioskodawcę kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w kwocie 3.386,10 zł. tytułem kosztów opinii biegłych.